

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA**

**DĖL ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PRAKTIKOS, IŠSKYRUS
MEDICINOS PRAKTIKĄ, ODONTOLOGIJOS PRAKTIKĄ, BURNOS PRIEŽIŪROS
PRAKTIKĄ, SLAUGOS PRAKTIKĄ IR AKUŠERIJOS PRAKTIKĄ, ĮSTATYMO IR
SVEIKATOS SISTEMOS ĮSTATYMO NR. 1-552 16 IR 50 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TAP-19-1818(3), TAIS NR. 20-44(2))**

2020-05-19

Nr. NV-1367

Vilnius

Projektų rengėjas: Sveikatos apsaugos ministerija.

Projektų tikslas: užtikrinti kokybiškų ir saugių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, *pradedant vykdyti privalomą visų asmens sveikatos priežiūros specialistų licencijavimą.*

Dabartinė situacija: šiuo metu gydytojų, slaugytojų, akušerių, gydytojų odontologų ir burnos priežiūros specialistų vertimosi asmens sveikatos priežiūros praktika reglamentuoja Medicinos praktikos, Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos bei Odontologijos praktikos įstatymai, kuriuose nustatyti licencijavimo pagrindai.

Kitų specialistų: *biomedicinos technologų, dietistų, ergoterapeutų, išplėstinės praktikos vaistininkų, kineziterapeutų, masažuotojų, medicinos biologų, medicinos genetikų, medicinos psichologų, optometrininkų, paramedikų, radiologijos technologų, skubiosios medicinos pagalbos paramedikų (toliau – specialistai) vertimosi asmens sveikatos priežiūros praktika sąlygos nėra reglamentuotos įstatyminiu lygiu.* Šių specialistų veiklą šiuo metu reglamentuoja sveikatos apsaugos ministro įsakymais patvirtintos Lietuvos medicinos normos arba šių specialistų kvalifikaciniai reikalavimai, kurie nustato specialistų kompetenciją, jų profesines teises ir pareigas, kvalifikacijos įgijimo, pripažinimo sąlygas.

Sveikatos sistemos įstatyme nustatyta, kad asmens sveikatos priežiūra - valstybės licencijuota fizinių ir juridinių asmenų veikla ir kad teisę verstis tam tikros rūšies sveikatos priežiūros praktika turi fiziniai asmenys, įstatymų nustatyta tvarka gavę licenciją ir sertifikatą, kad „fizinių asmenų, įmonių, įstaigų vykdoma sveikatos priežiūros ar farmacinė veikla neturint licencijos ar leidimo yra neteisėta“.

Projektų esmė: siūloma:

- nustatyti, kad *nuo 2023 m. sausio 1 d. visi specialistai privalės turėti licenciją*, norint užsiimti tam tikra asmens sveikatos priežiūros praktika;
- įtvirtinti analogišką licencijavimo modelį, kuris šiuo metu įtvirtintas gydytojams, gydytojams odontologams, burnos priežiūros specialistams, slaugytojams ir akušeriams: licencijos bus išduodamos *pagal modelį „D“* (deklaravimas);
- pavesti licencijas išduodančiai institucijai – Valstybinei akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybai (toliau – VASPVT) išduoti licencijas įstatyme nurodytiems specialistams;
- nustatyti, kad *verstis asmens sveikatos priežiūros praktika specialistas gali tik sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje licenciją teikti atitinkamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas.* Su šia įstaiga specialistas privalo būti susijęs darbo ar jų esmę atitinkančiais santykiais;
- nustatyti aiškias ir konkrečias *licencijų išdavimo sąlygas*: turėti teisę gyventi ir dirbti Lietuvos Respublikoje, mokėti valstybinę kalbą, būti įgijus atitinkamą kvalifikaciją, kad teismo nuosprendžiu nebūtų uždrausta verstis atitinkama praktika, kad būtų atitinkamai atvejais tobulinama kvalifikacija ir kt.;
- nustatyti atsisakymo išduoti licencijas, licencijų sustabdymo, panaikinimo, licencijų sustabdymo panaikinimo ir licencijų tikslinimo atvejus, sprendimų dėl licencijų išdavimo, sustabdymo, panaikinimo, sustabdymo galiojimo terminus ir kitas su tuo susijusias licencijavimo sąlygas;
- nustatyti privalomą kvalifikacijos tobulinimą specialistams: specialistai, licencijavimą vykdančiai institucijai *kas penkerius metus turės pristatyti kvalifikacijos tobulinimą patvirtinančius dokumentus*, taip pat ir savo praktiką pagal įgytą kvalifikaciją įrodančius dokumentus;

- reglamentuoti naują asmens sveikatos priežiūros specialistą -išplėstinės praktikos vaistininką.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. 1-552 16 ir 50 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu patikslinamos nuostatos dėl visų asmens sveikatos priežiūros specialistų licencijavimo privalomumo aiškiai nustatant, kad asmens sveikatos priežiūros specialistai visais atvejais gali praktikuoti tik turėdami atitinkamas licencijas, taip pat atsisakoma nebeaktualios prievolės asmens sveikatos priežiūros specialistui turėti sertifikatą.

Nauda: Siūlomas naujas teisinis reguliavimas - specialistų licencijavimas užtikrins, kad asmens sveikatos priežiūros praktika užsiimantis specialistas atitinka teisės aktų keliamus licencijos išdavimo reikalavimus, t. y. turi teisę gyventi ir dirbti Lietuvoje, yra teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs atitinkamą profesinę kvalifikaciją, moka valstybinę lietuvių kalbą, neserga ligomis, trukdančiomis verstis atitinkama praktika, ir tobulina savo profesinę kvalifikaciją teisės aktų nustatyta tvarka. Vykdamas licencijuojamos veiklos sąlygų priežiūrą, būtų užtikrinama šių specialistų nuolatinio profesinio tobulinimosi priežiūra. Visa tai ***sudarytų sąlygas kokybiškiau ir saugiau teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas.***

Specialistai turės papildomų išlaidų:

➤ susijusių su specialistų licencijavimu: **16 Eur**, jei pateikiama deklaracija (jei profesinė kvalifikacija įgyta ne anksčiau kaip prieš 2 m. iki deklaracijos pateikimo), **27 Eur**, jei pateikiama paraiška (jei profesinė kvalifikacija įgyta anksčiau nei prieš 2 m. iki paraiškos pateikimo), **45 Eur** (jei specialistui taikytinas kitoje valstybėje narėje įgytos profesinės kvalifikacijos pripažinimo procesas).

➤ kvalifikacijos tobulinimo išlaidos: 60 valandų per penkerius metus: nuo 120 iki 600 (kineziterapeutams ir ergoterapeutams - 1000-1200 Eur.

Specialistų licencijavimui reikės skirti keturias papildomas pareigybes VASPVT metams darbo užmokesčiui **reikės 95,4 tūkst. eurų** (iš jų 22,2 tūkst. eurų valstybinio socialinio draudimo įmoka) ir 10,0 tūkst. eurų reikėtų jų darbo vietoms paruošti.

Prognozuojama, kad per pirmus 2 metus kasmet, kaip valstybės rinkliava už licencijos išdavimą, ***į valstybės biudžetą papildomai bus sumokama apie 500 tūkst. eurų:*** licencijuotinų asmens sveikatos priežiūros specialistų skaičius yra 20 tūkst., didžiajai jų daliai (apie 18 tūkst.), kvalifikaciją įgijusiems anksčiau nei prieš 2 metus valstybės rinkliava būtų 27 eurai, kitiems (apie 2 tūkst.) -16 eurų.

Atitiktis Vyriausybės programai: Tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Derinimas: įstatymų projektai suderinti su Finansų ministerija, Teisingumo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Teisingumo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija. Laisvosios rinkos instituto, Vaistinių darbuotojų profesinės sąjungos pastabos, į kurias neatsižvelgta, argumentuotos derinimo pažymoje.

Rengiant Įstatymų projektus dėl numatomo teisinio reguliavimo buvo vykdomos viešos apklaustos. Apklaustos numatomų licencijuoti specialistų asociacijos bei juos rengiančios švietimo ir mokslo įstaigos. Daugelis minėtų specialistų asociacijų pritarė specialistų licencijavimui.

Projektai patikslinti pagal pirmines Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

Dalykinio vertinimo išvada: siūlytina, patikslinti projektus pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas, pakartotinai aptarti tarpinstituciniame pasitarime ir svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Patarėja

Aurelija Urbonienė